

Kvinners deltakelse i grasrotorganisasjoner:

Sterke stemmer i en urolig verden



Utviklings-
fondet



Werkinesh Yimanu (41) er leder for en lokal kvinnegruppe i Etiopia.
– Å jobbe sammen har styrket oss alle. Nå har vi en stemme i avgjørelser både i familien og i samfunnet, sier hun.

TITTEL
Kvinnens deltakelse i
grasrotorganisasjoner: Sterke
stemmer i en urolig verden

UTGIVELSE
Mars 2026

UTGIVER
Utviklingsfondet
Mariboegate 8
0183 Oslo

Tlf.: 23 10 96 00
E-post: post@utviklingsfondet.no
Org.nr.: 928 624 471

FORFATTERE
Sunniva Teppola Haugene og Hailey
Hammer.

ANSVARLIG REDAKTØR
Ulf Flink
ulf@utviklingsfondet.no

UTFORMING
Hailey Hammer

TALL OG INFOGRAFIKK
Aliya Lateef-Vaksvik, Cristhian Paris og
Isabelle Auby.

FORSIDE
Småskala bonde Werkinesh Yimanu i
Etiopia. Foto: Addis Aemero.

Alle øvrige foto: Utviklingsfondet

Likestilling begynner i lokalsamfunnene

Kvinnens rettigheter er under press i en stadig mer urolig verden. Utviklingsfondet arbeider for å styrke kvinners deltakelse, rettigheter og rolle i lokalsamfunnet. Denne rapporten presenterer resultater fra undersøkelser i våre programmer om kvinner i lederroller og deres deltakelse i beslutninger.

En viktig del av Utviklingsfondets arbeid er å evaluere effekten av programmene våre. Vi gjennomfører jevnlig undersøkelser og datainnsamlinger blant programdeltakerne våre, for å skape trygge rom hvor de kan ytre sine meninger og erfaringer. I 2023 og 2025 gjennomførte vi undersøkelser hvor vi ønsket å måle kvinner i beslutningstakende roller sin aktive deltakelse i grasrotsorganisasjoner – blant annet om de deltar på møter, og føler at deres meninger blir hørt. Undersøkelsen viser hvor viktig det er å styrke kvinners stemmer i beslutningsprosesser, og gir oss innblikk i hvilke utfordringer de står overfor.

Kvinnens rettigheter under press

Kvinnens rettigheter over hele verden er under press. Klimaendringer, demokratisk tilbakegang og krig fører til en stadig mer ustabil verdensorden hvor ulikheter og kjønnsdiskriminering øker. I tillegg skaper ettervirkningene av koronapandemien utfordringer i flere rurale områder. Denne globale tilbakegangen øker sårbarheten til kvinnelige småskalabønder. De utgjør en stor andel av arbeidsstyrken i jordbruket og har allerede mindre landrettigheter og begrenset tilgang til beslutningsprosesser.

Hele 32% av befolkningen i rurale områder lever i moderat eller alvorlig matusikkerhet. Her rammer klimakrisen hardest, spesielt for kvinner og jenter. Konsekvenser av klimaendringene forsterker eksisterende ulikheter mellom kjønnene og truer kvinners levebrød, helse og sikkerhet.

Samtidig er kvinner bærebjelker i sine lokalsamfunn, og aktive i matproduksjonen og beskyttelsen av lokalmiljøet. Deres kunnskap og erfaringer er avgjørende i beslutningsprosesser for å skape bærekraftige samfunn. Ved å løfte opp kvinner og sikre dem påvirkningsmakt blir kvinnene og deres lokalsamfunn bedre rustet i å bekjempe klimaendringer, redusere fattigdom og øke matsikkerheten.

Utviklingsfondets arbeid med kvinners rettigheter

Utviklingsfondet er dypt engasjert i arbeidet med kvinners likestilling. Vi mener at økonomisk myndiggjøring av kvinner og lik tilgang til ressurser og makt er grunnleggende for gode lokalsamfunn og robuste matsystemer. Dette gjør vi blant annet ved å sørge for kunnskapsspredning og bevisstgjøring om egne rettigheter blant kvinner og jenter.

Sammen med våre partnere gir vi ledertrening og opplæring i økonomistyring til kvinner, noe som bidrar til å styrke deres selvfølelse, selvstendighet og økonomiske beslutningsmakt. Gjennom deltakelse i spare- og lånegrupper får kvinnene opplæring i hvordan de kan øke egen inntekt og investere i gårdene eller forretningene sine. Gruppene gir kvinner mulighet til å diskutere og finne felles løsninger på problemer de står overfor, noe som knytter solidariske bånd og sørger for at kvinnene får en sterk felles stemme når beslutninger skal tas i grasrotsorganisasjonene.

Likestilling krever langsiktig innsats

Resultatene fra undersøkelsen som denne rapporten er basert på, viser at Utviklingsfondet sitt arbeid med å styrke kvinners rettigheter gjennom deltakelse i lokale grasrotsorganisasjoner bidrar til å utfordre diskriminerende kjønnsnormer. Blant annet har andel kvinner i beslutningstakende roller økt fra 43,2% i 2023 til 48,8% i 2025.

Likevel ser vi at det er en lang vei å gå før alle kvinner opplever reell medvirkning. Verden blir stadig mer urolig, og arbeidet med kvinners rettigheter og likestilling vil derfor bli enda viktigere i årene som kommer. Når kvinner får like rettigheter, tilgang til ressurser og innflytelse i landbruket, styrker det matsikkerheten for familier og lokalsamfunn.

Kvinners deltakelse

- tall fra fem land

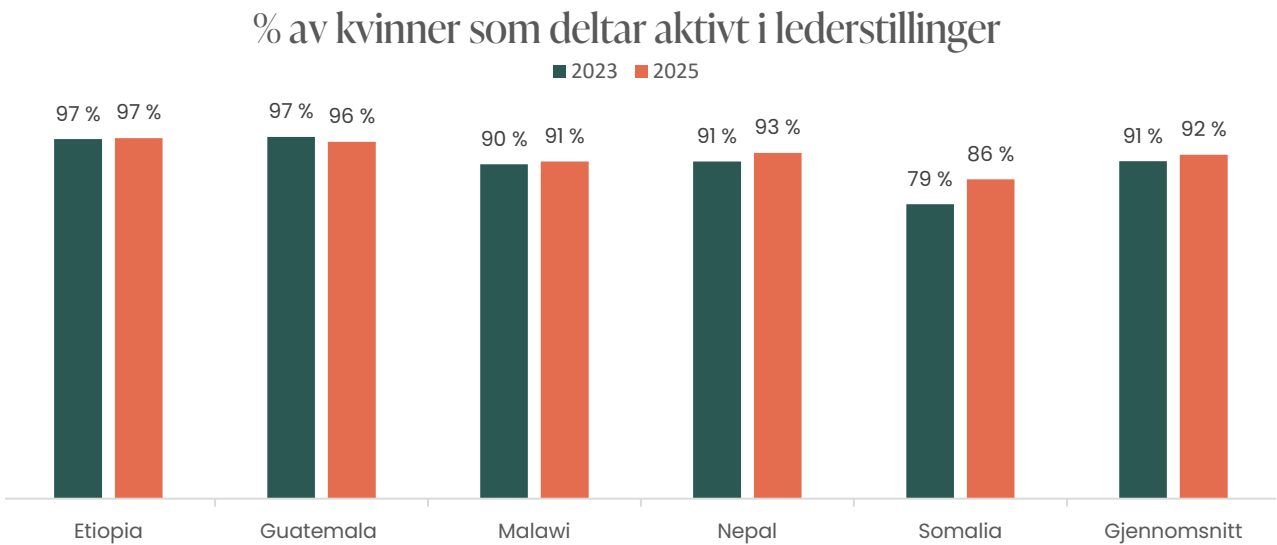
Utviklingsfondet gjennomførte undersøkelser blant noen utvalgte grasrotorganisasjoner vi jobber med, der både kvinner og menn deltar, i 2023 og 2025. Resultatene viser blant annet at andel kvinner i beslutningstakende roller har økt fra 43 til 49%.

Kvinnene forteller at deltakelse i gruppene styrker både selvtillit og støtte mellom kvinner. Samtidig opplever flere fortsatt hindringer for å delta aktivt, som nedvurdering av deres meninger, ansvar i hjemmet og frykt for å ta ordet i møter. Dette viser både framgangen som er oppnådd, og hvorfor det fortsatt er nødvendig med et langsiktig arbeid for å styrke kvinners rettigheter og likestilling.

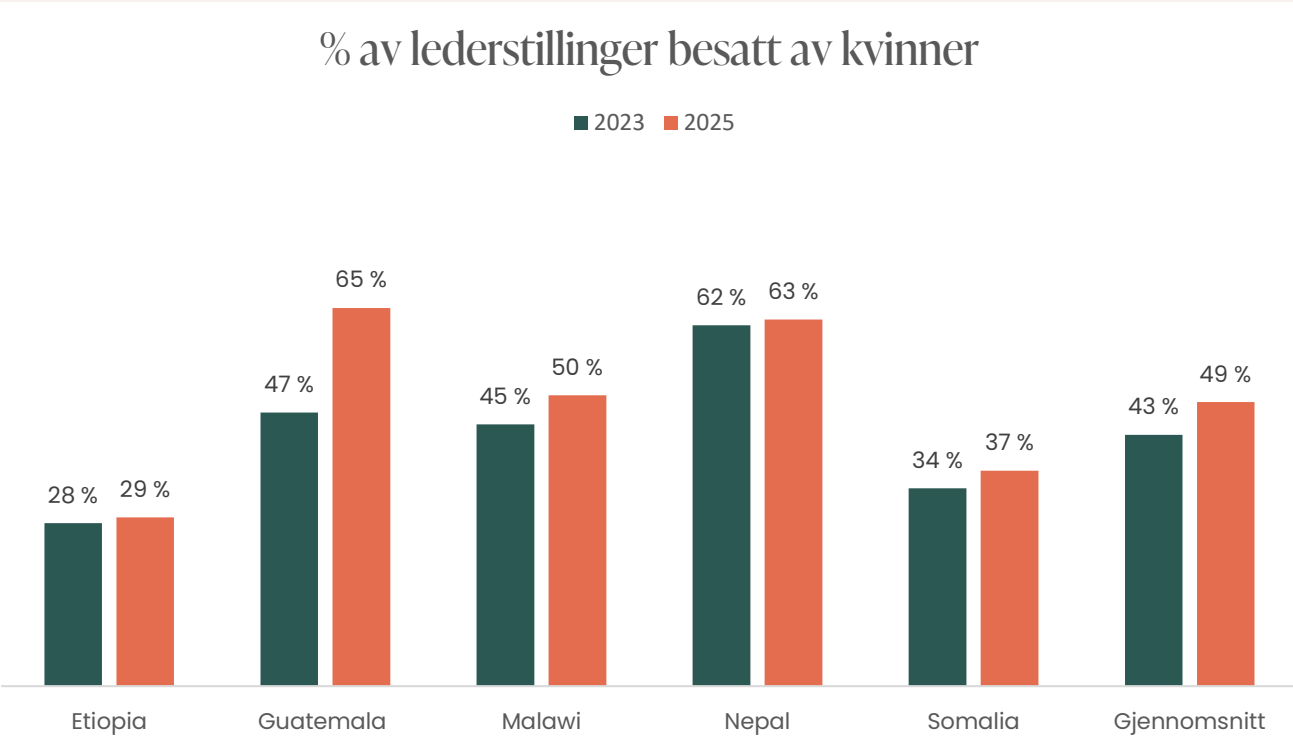
Utviklingsfondet samarbeidet i denne perioden med **23 partnerorganisasjoner** i Etiopia, Guatemala, Malawi, Nepal og Somalia. Sammen jobber de med **200 grasrotorganisasjoner** der bønder og lokalsamfunn organiserer seg for å styrke matsikkerhet, klimatilpasning og lokale rettigheter.

Undersøkelsen fra 2025 viser at kvinner spiller en stadig viktigere rolle i ledelsen av disse organisasjonene. **48,8 prosent av lederstillingene er i dag besatt av kvinner**, en økning fra 43,2 prosent i 2023.

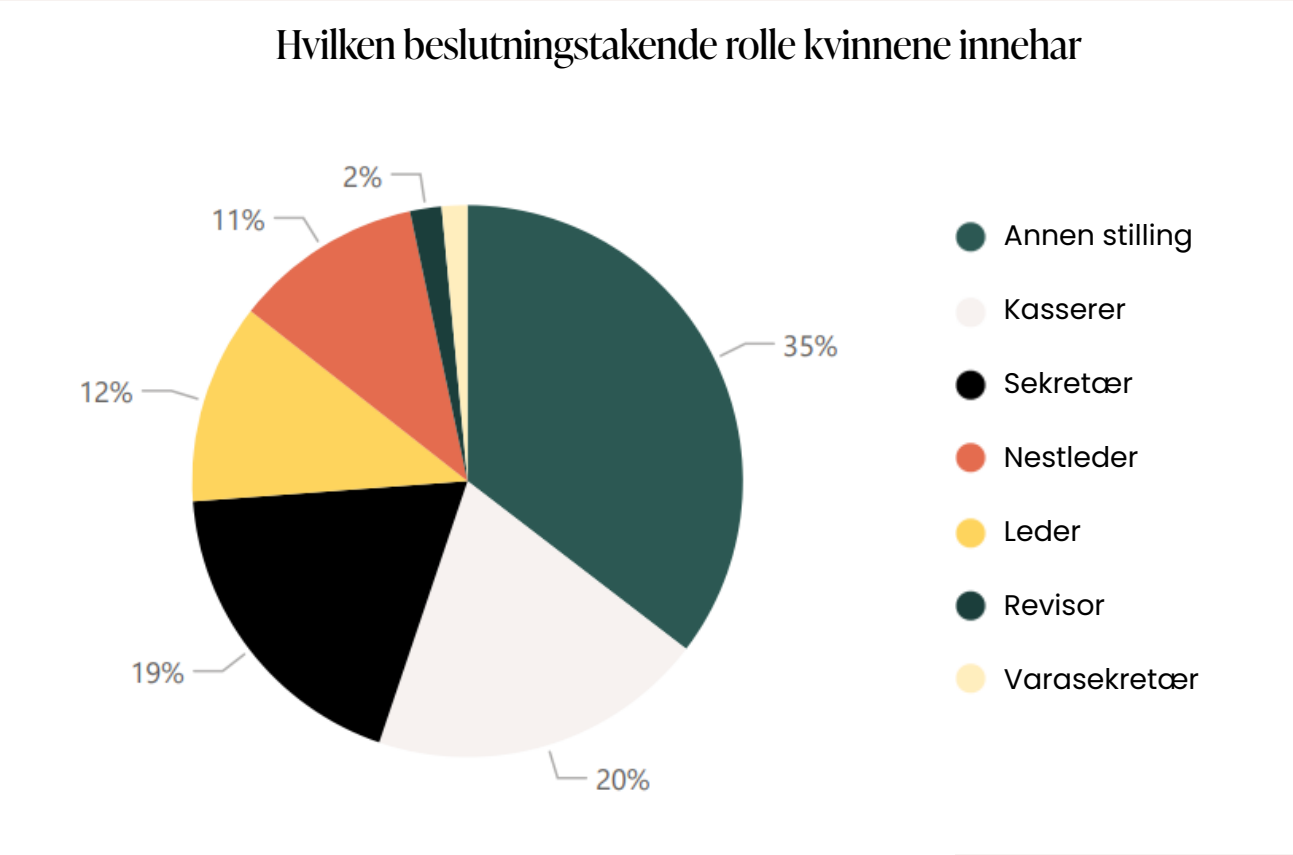
Samtidig deltar kvinner i lederroller aktivt i beslutningsprosessene. I gjennomsnitt **oppgir 92,3 prosent av kvinnene at de deltar i møter, deler sine meninger og opplever at synspunktene deres blir tatt på alvor**. Blant landene er det Somalia som har sett den største utviklingen i aktiv deltakelse blant kvinner, med en økning fra 79% i 2023 til 85,7% i 2025. Når man måler endringer i holdninger og deltakelse over tid, kan selv små framganger ha enorm betydning.



I gjennomsnitt deltar 92,3 % av kvinner i beslutningstakende stillinger aktivt. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.



I gjennomsnitt er 48,8% av lederstillingene besatt av kvinner i 2025. Dette betyr at av 2107 lederstillinger er 969 besatt av kvinner.



Totalt i alle fem land oppgir kvinnene at de besitter rollene kasserer (20%), sekretær (19%), nestleder (12%) leder (11%), revisor (2%) og varasekretær (2%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Etiopia

- Utviklingsfondet samarbeidet med 5 partnerorganisasjoner og 47 grasrotorganisasjoner i Etiopia denne perioden.
- Kvinner i utvalget innehar 29 % av lederstillingene.
- 96,8 % av kvinnene i lederstillinger deltar aktivt i beslutningsprosesser.

Undersøkelsene har samlet både kvantitativ og kvalitativ data fra utvalgte grasrotorganisasjoner som Utviklingsfondet jobber med. Resultatene er gjeldende for grasrotorganisasjonene som er med i undersøkelsen. Tekstene under er anonymiserte sitater fra undersøkelsen i 2025.

Hva sier kvinnene i Etiopia?

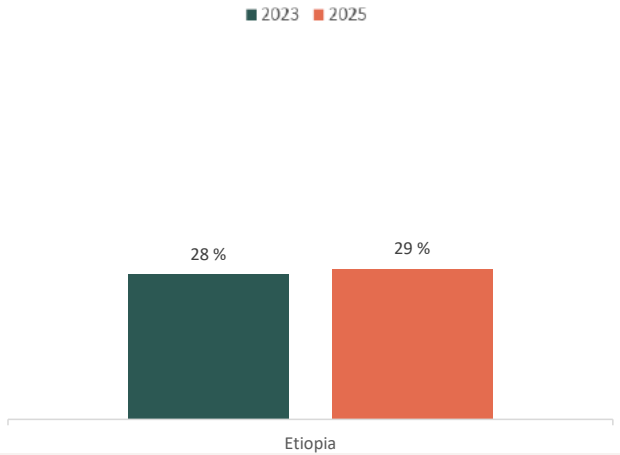
– Alle komiteemedlemmer støtter kvinners ideer og våre stemmer blir lyttet til. Vi kvinner diskuterer våre ideer i våre egne møter og kommer fram til en felles mening, og komiteen aksepterer som regel ideene våre.

Økonomiansvarlig, Etiopia

– Vi deltar på møtene sammen med menn og vår deltakelse er lik. Vi deltar også på lik linje i mobiliseringen.

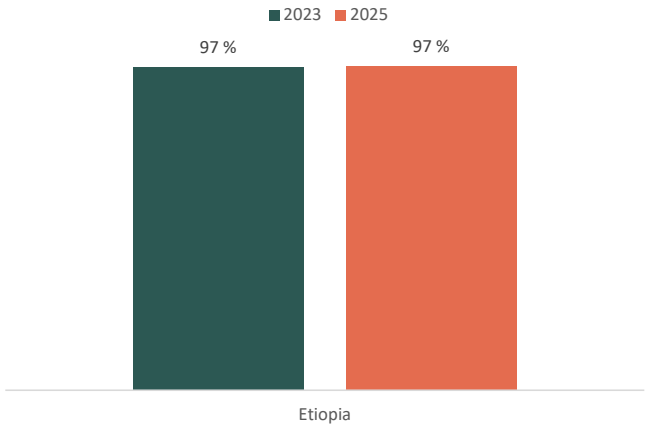
Organisasjonsmedlem, Etiopia

% av lederstillinger besatt av kvinner



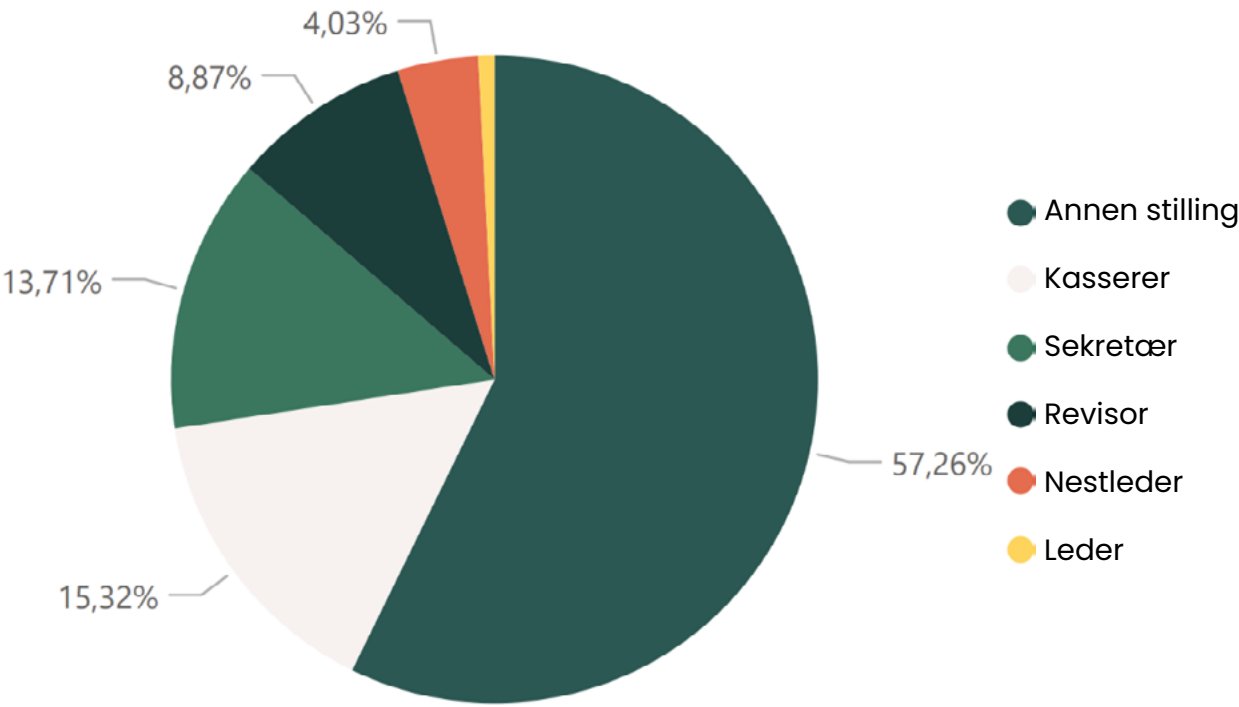
Andelen kvinner i lederstillinger i Etiopia har økt fra 28 % i 2023 til 29 % i 2025.

% av kvinner som deltar aktivt i lederstillinger



I Etiopia har andel kvinner i lederstillinger som deltar aktivt holdt seg på samme, høye nivå i 2023 og 2025, altså 97%. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.

Hvilken beslutningstakinge rolle kvinnene innehar



I Etiopia oppgir kvinnene at de besitter rollene kasserer (15,32%), sekretær (13,71%), revisor (8,87%) nestleder (4,03%) og leder (1%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Somalia

- Utviklingsfondet samarbeidet med 4 partnerorganisasjoner og 24 grasrotorganisasjoner i Somalia denne perioden.
- 37 % av kvinnene i utvalget innehar lederstillinger i 2025.
- 85,7 % av kvinnene i lederstillinger deltar aktivt i beslutningsprosesser.

Undersøkelsene har samlet både kvantitativ og kvalitativ data fra utvalgte grasrotorganisasjoner som Utviklingsfondet jobber med. Resultatene er gjeldende for grasrotorganisasjonene som er med i undersøkelsen. Tekstene under er anonymiserte sitater fra undersøkelsen i 2025.

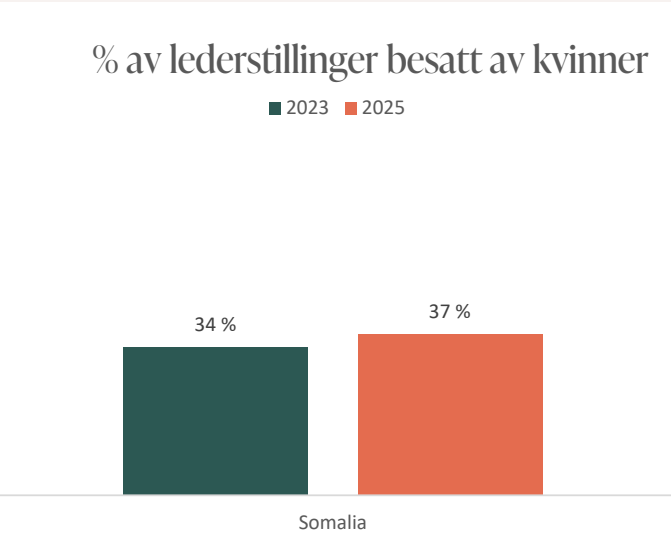
Hva sier kvinnene i Somalia?

– Jeg er stolt over å se kvinner ta en aktiv rolle i møter og påvirke viktige avgjørelser.

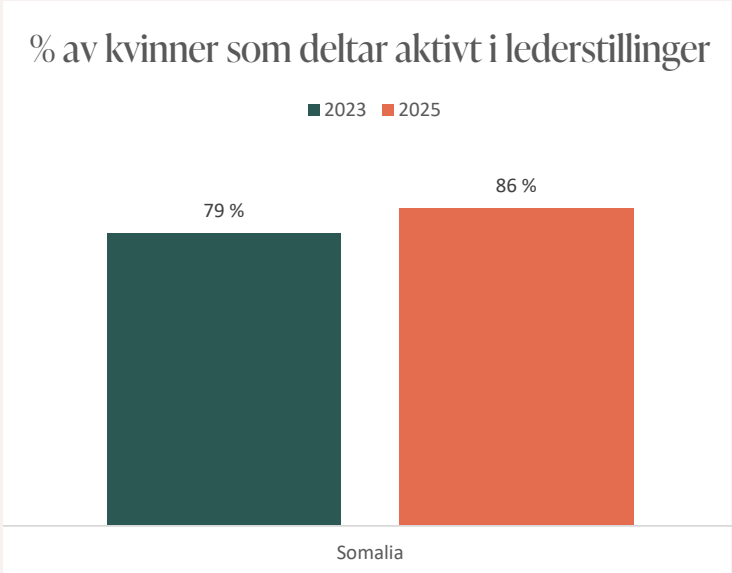
Sekretær, Somalia

– Min deltakelse er god. Jeg tar del i beslutningstaking og deler mine ideer. Som mødre er vår største utfordring mangel på tid, ettersom husholdningsansvar gjør det vanskelig å delta på kooperative aktiviteter.

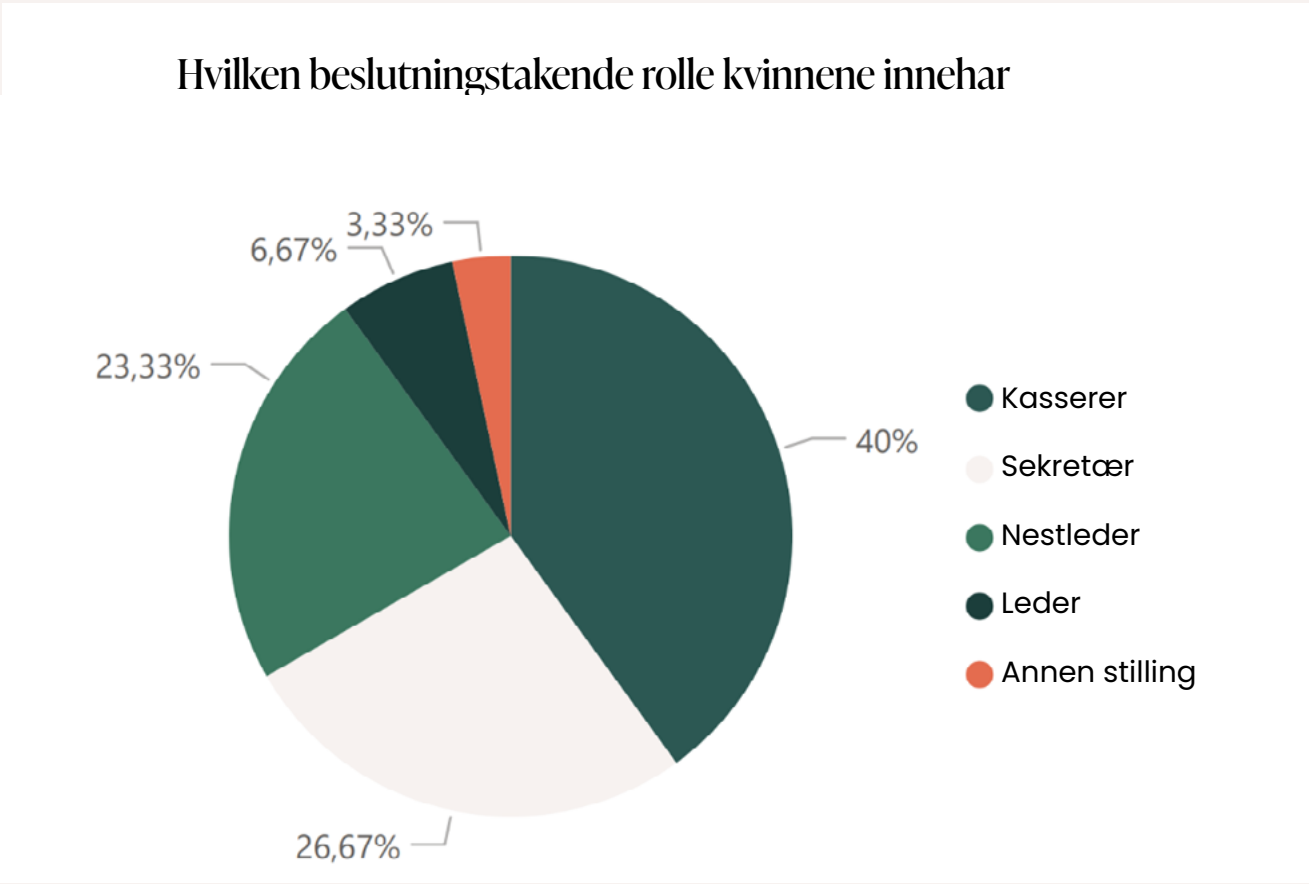
Styreleder, Somalia



Andelen kvinner i lederstillinger i Somalia har økt fra 34 % i 2023 til 37 % i 2025.



I Somalia har andel kvinner i lederstillinger som deltar aktivt økt betraktelig, fra 79 % i 2023 til 86 % i 2025. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.



I Somalia oppgir kvinnene at de besitter rollene kasserer (40%), sekretær (26,67%), nestleder (23,33%) og leder (6,67%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Malawi

- Utviklingsfondet samarbeidet med 3 partnerorganisasjoner og 69 grasrotorganisasjoner i Malawi denne perioden.
- Blant kvinnene i utvalget innehar 50 % lederstillinger i 2025.
- 90,5 % av kvinnene i lederstillinger deltar aktivt i beslutningsprosesser.

Undersøkelsene har samlet både kvantitativ og kvalitativ data fra utvalgte grasrotorganisasjoner som Utviklingsfondet jobber med. Resultatene er gjeldende for grasrotorganisasjonene som er med i undersøkelsen. Tekstene under er anonymiserte sitater fra undersøkelsen i 2025.

Hva sier kvinnene i Malawi?

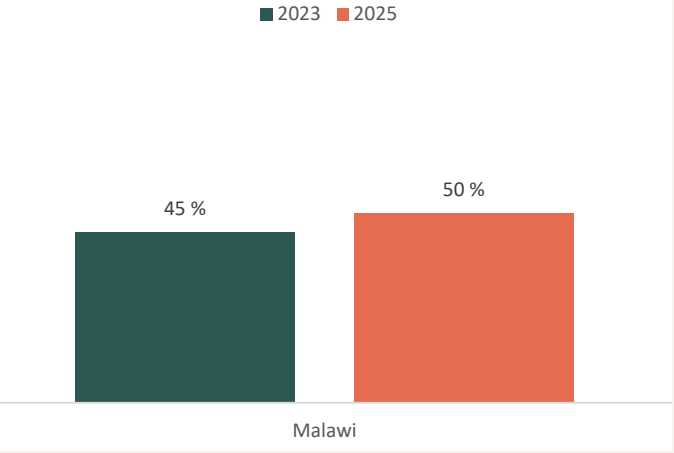
– I vår gruppe er kvinner aktivt deltakende i alle aktiviteter relatert til gruppen og beslutningene er veldig ofte tatt i betraktning og utført. Dette har gitt oss motivasjonen til å fortsette å delta.

Nestleder, 30 år, Malawi

– Den eneste utfordringen er at kvinner blir sett ned på av samfunnet. Mange kvinner blir ansett som svake, så noen ganger er det vanskelig å bli hørt i beslutningstakende roller.

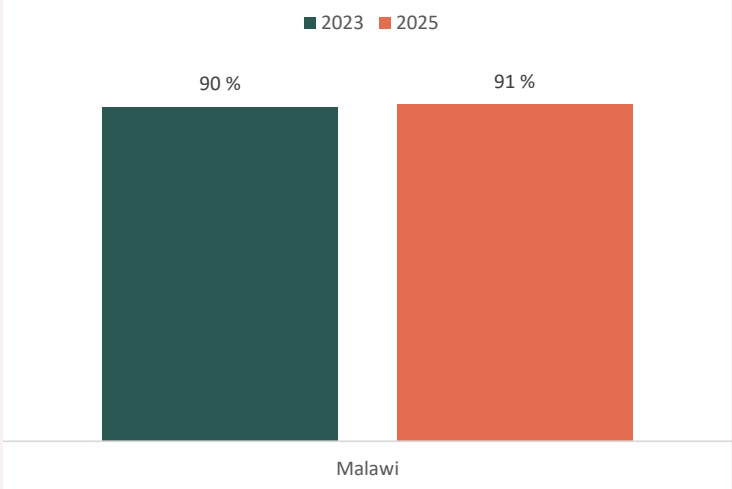
Styreleder, 34 år, Malawi

% av lederstillinger besatt av kvinner



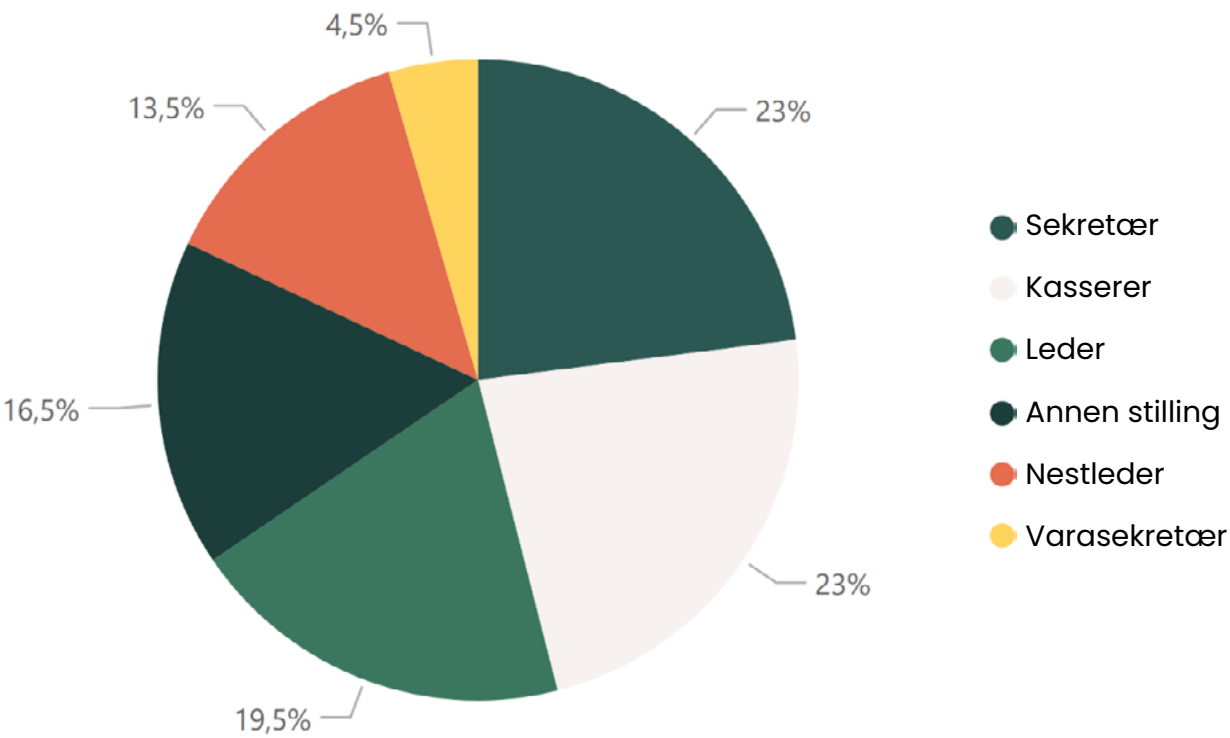
Andelen kvinner i lederstillinger i Malawi har økt fra 45 % i 2023 til 50 % i 2025.

% av kvinner som deltar aktivt i lederstillinger



I Malawi har andel kvinner i lederstillinger som deltar aktivt økt fra 90 % i 2023 til 91 % i 2025. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.

Hvilken beslutningstakende rolle kvinnene innehar



I Malawi oppgir kvinnene at de besitter rollene sekretær (23%), kasserer (23%), leder (19,5%), annen posisjon (16,5%), nestleder (13,5) og varasekretær (4,5%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Guatemala

- I Guatemala samarbeidet Utviklingsfondet med 3 partnerorganisasjoner og 13 grasrotorganisasjoner denne perioden.
- Av kvinnene vi har spurt har 65 % lederstillinger. Dette er den høyeste andelen blant programlandene.
- 95,8 % av kvinnene i lederstillinger deltar aktivt i beslutninger.

Undersøkelsene har samlet både kvantitativ og kvalitativ data fra utvalgte grasrotorganisasjoner som Utviklingsfondet jobber med. Resultatene er gjeldende for grasrotorganisasjonene som er med i undersøkelsen. Tekstene under er anonymiserte sitater fra undersøkelsen i 2025.

Hva sier kvinnene i Guatemala?

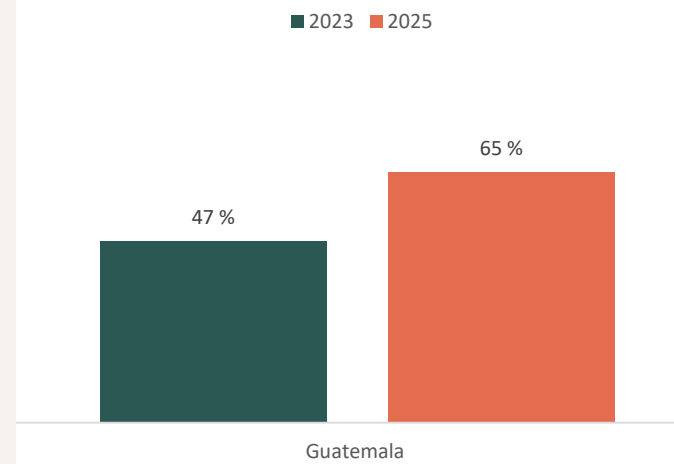
– Det har vært veldig bra for meg! Det er første gangen jeg har deltatt som styreleder, og jeg har lært flere ting som har hjulpet meg i mitt personlige og familiære liv. Jeg har lært å referere og ta beslutninger. Jeg synes kvinner bør delta og bevise at vi har kapasiteten til å være i ledende stillinger, uansett om vi er gift. Det er ikke et hinder fra å være i en beslutningstakende rolle.

Styreleder, Guatemala

– I møtene jeg har deltatt på har kvinnegruppene vært tydeligere, og det motiverer meg til å være aktivt involvert. Noen av kvinnene er sjenerte, eller har vært redde, men kvinnegruppene har hjulpet dem med å bli sterkere. De har hjulpet meg med å uttrykke meningene mine og støtte andre kvinner og motivere dem til å fortsette. (...) Vi er uten tvil viktige i enhver rolle vi blir gitt.

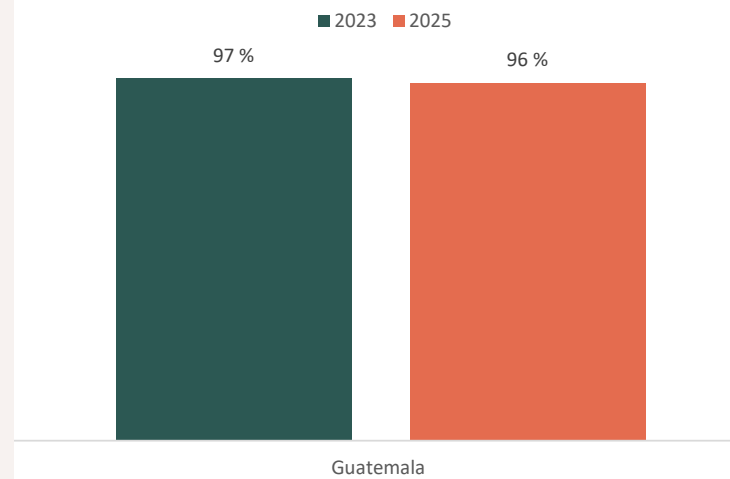
Styreleder, Guatemala

% av lederstillinger besatt av kvinner



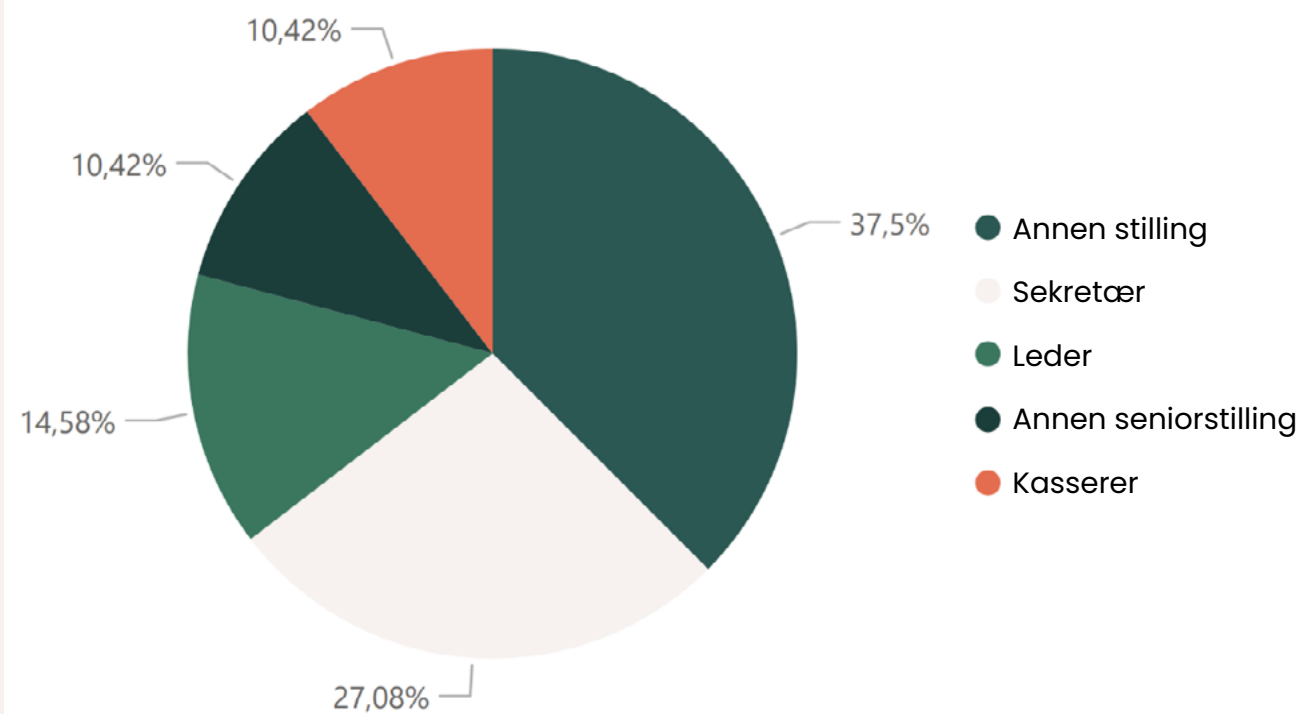
Andelen kvinner i lederstillinger i Guatemala har økt fra 47 % i 2023 til 65 % i 2025 – den høyeste andelen blant de fem landene.

% av kvinner som deltar aktivt i lederstillinger



I Guatemala har andel kvinner som deltar aktivt gått noe ned, men er fortsatt blant de høyeste på 96 % i 2025. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.

Hvilken beslutningstakende rolle kvinnene innehar



I Guatemala oppgir kvinnene at de besitter rollene sekretær (27,08%), leder (14,58%), andre seniorstillinger (10,42%) og kasserer (10,42%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Nepal

- I Nepal samarbeidet Utviklingsfondet med 8 partnerorganisasjoner og 47 grasrotorganisasjoner denne perioden
- Kvinner i utvalget har 63 % av lederstillinger.
- 92,8 % av kvinnene deltar aktivt i beslutningsprosesser.

Undersøkelsene har samlet både kvantitativ og kvalitativ data fra utvalgte grasrotorganisasjoner som Utviklingsfondet jobber med. Resultatene er gjeldende for grasrotorganisasjonene som er med i undersøkelsen. Tekstene under er anonymiserte sitater fra undersøkelsen i 2025.

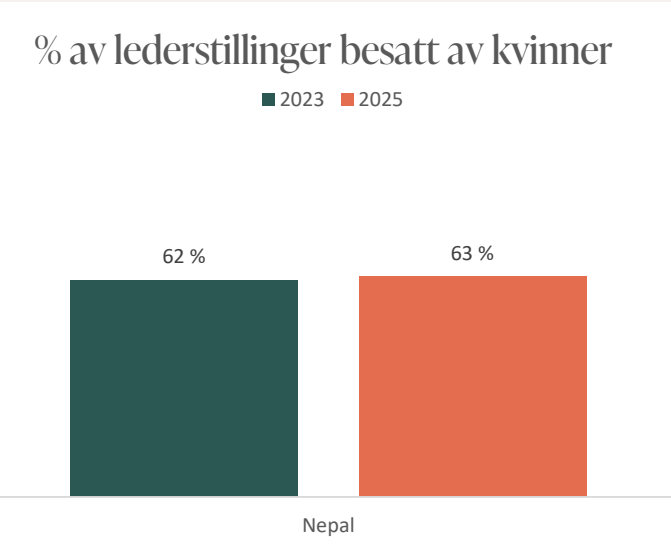
Hva sier kvinnene i Nepal?

– Denne organisasjonen har blitt en viktig plattform for oss til å dele våre gleder, sorger og utfordringer. Etter å ha vært engasjert her føler vi oss stolte, selvsikre og motivert i alle deler av livene våre.

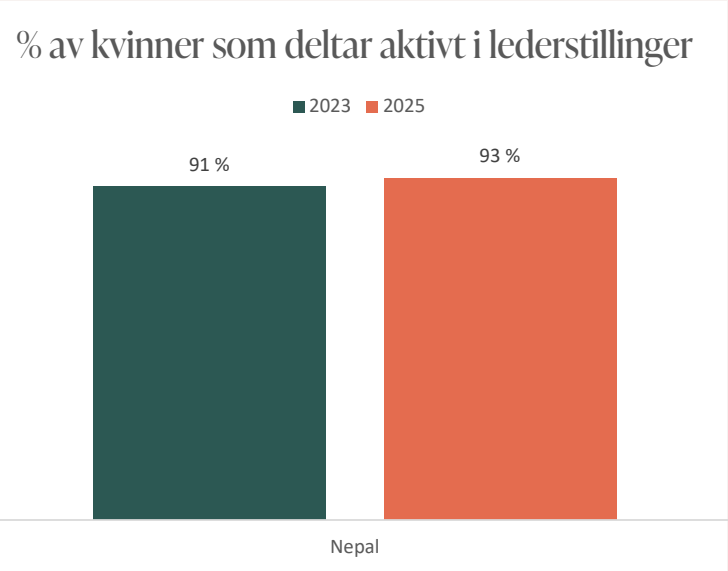
Annen stilling, Nepal

– Jeg har vært involvert de siste ni årene. I løpet av den tiden har mine beslutningstakinge ferdigheter og selvsikkerhet blitt forbedret. Jeg deltar jevnlig på kooperative møter og deltar aktivt med verdifulle bidrag. Likevel er det fortsatt utfordrende å balansere med husholdningsansvar. Jeg foreslår jevnlige møter og fortsettelse av kapastitetsbygging for å styrke kvinners lederskap og effektive deltakelse.

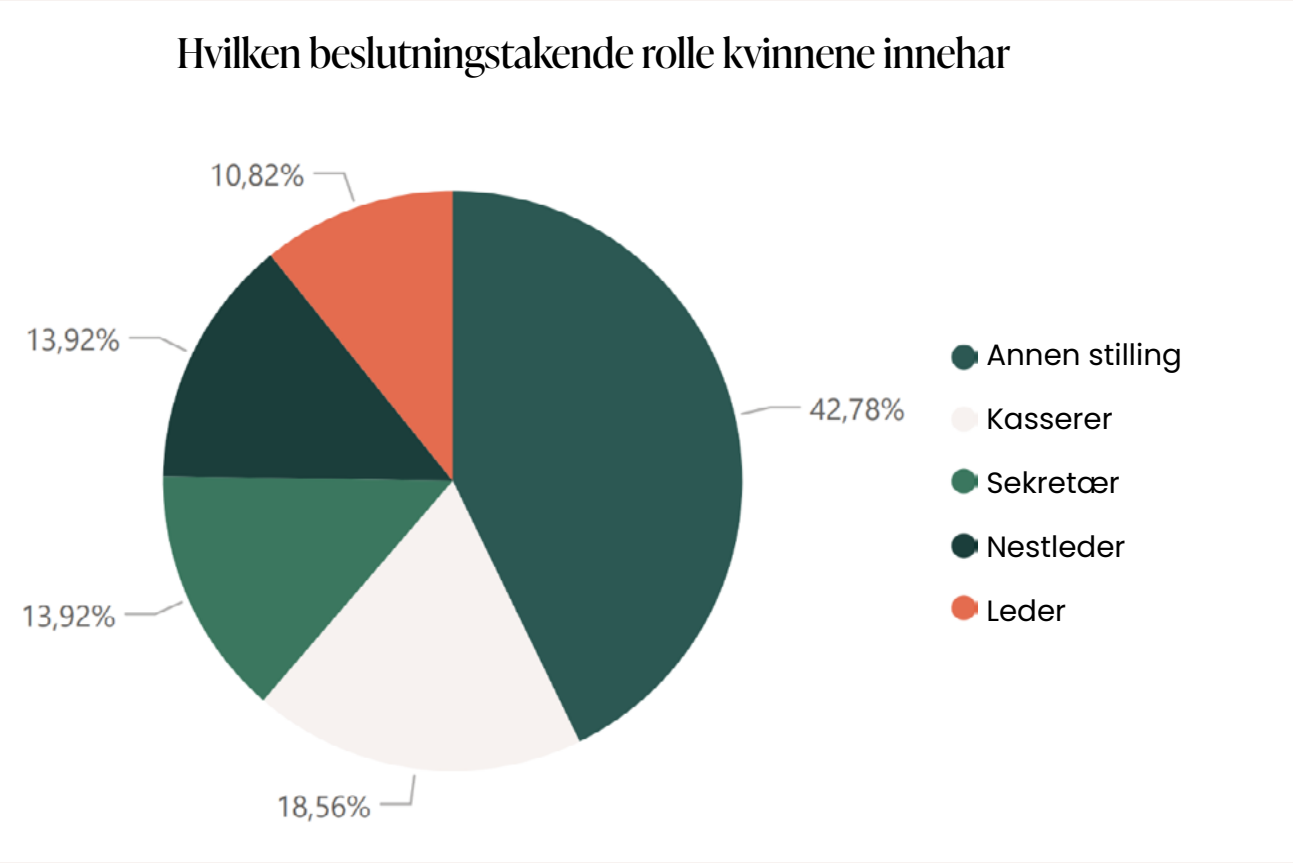
Nestleder, Nepal



Andelen kvinner i lederstillinger i Nepal har økt fra 62 % i 2023 til 63 % i 2025.



I Nepal har andel kvinner i lederstillinger som deltar aktivt økt fra 91 % i 2023 til 93 % 2025. Dette innebærer at de har deltatt på noen, de fleste eller alle møter, formidler sine meninger til andre, og opplever at deres meninger blir tatt hensyn til.



I Nepal oppgir kvinnene at de besitter rollene kasserer (18,56%), sekretær (13,92%), nestleder (13,92%) og leder (10,82%).

KVINNERS DELTAKELSE:

Nøkkelpunkter fra rapporten

- 🌱 **Kvinners rettigheter i en urolig verden:** I en stadig mer ustabil verden, med klimakrise, demokratisk tilbakegang, krig og konflikt, opplever mange kvinner og jenter at sine rettigheter innskrenkes og livssituasjoner forverres. Klimaendringer og krig har særlig store konsekvenser for tilgang til landbruksland og naturressurser, og dermed ernæring og matsikkerhet, noe som forsterker eksisterende kjønnsulikheter og truer kvinners helse, sikkerhet og levebrød.
- 🌱 **Utviklingsfondets arbeid med kvinners deltakelse:** Gjennom Utviklingsfondets og våre partnerorganisasjoners arbeid får kvinner mulighet til å delta aktivt i beslutningsprosesser som er viktige for deres lokalsamfunn og personlige liv. Arbeidet med å sikre lik tilgang på landbruksland og ressurser er viktig for å myndiggjøre og styrke kvinner, og har også ringvirkninger for reduisering av kjønnsbasert vold og økt beslutningsmakt.
- 🌱 **Hovedfunn fra undersøkelsene:** Fra 2023 til 2025 økte prosenten av kvinner i beslutningstakende roller fra 43,2% til 48,8%. I løpet av de to årene har også den gjennomsnittlige aktive deltakelsen blant kvinner i beslutningstakende roller hos de utvalgte grasrotorganisasjonene gått fra 90,6% i 2023 til 92,3% i 2025. Blant landene var det Somalia som har hatt den største utviklingen i aktiv deltakelse, med en økning fra 79% i 2023 til 85,7% i 2025.
- 🌱 **Kvinnene opplever økt anerkjennelse og selvtillit:** Flere kvinner forteller at de opplever en økende grad av anerkjennelse for sine ferdigheter blant menn og motivasjon for deltakelse i beslutningsprosessene i grasrotsorganisasjonene, til tross for sosiale barrierer. Noe som særlig blir trukket fram er kvinnefellesskapet og styrken de finner i hverandre, noe som gir dem selvtillit og pågangsmot i rom hvor viktige avgjørelser skal tas.
- 🌱 **Likestilling krever langsiktig innsats:** Arbeidet med å styrke kvinners rettigheter og aktive deltakelse, samt utfordre diskriminerende kjønnsnormer, er en langsiktig investering som er fundamentalt for bærekraftige samfunn. Kvinner og jenters framgang styrker matsystemer, bidrar til økt matsikkerhet og gjør kvinner og deres lokalsamfunn mer robuste i møte med klimaendringer og geopolitisk usikkerhet. I en mer urolig verden er det enda viktigere å styrke dette arbeidet i årene som kommer.



Et landsbygruppemøte i Nepal, mars 2023.



Utviklings-
fondet

Sammen mot sult og urettferdighet